

ničili i ako bi se rad odvijao isključivo u plenarnim sjednicama. Oni koji nisu uspjeli na ovoj konferenciji čuti sve ono što su željeli, a i lingvisti koji nisu prisustvovali konferenciji moći će naći ono što ih zanima u zborniku referata, koji će, nadajmo se, izaći do iduće konferencije.

Branka Tafra

DVA POGLEDA NA OSNIVANJE KATEDRE ZA HRVATSKI JEZIK I KULTURU U KANADI

U glasniku HDZ, br. 4-5, objavio sam članak pod naslovom Hrvatski jezik u Kanadi i Australiji i u njemu iznio osnovno o spomenutoj katedri. Iako bi se moglo još mnogo nepoznatoga reći o njoj, ipak ovdje želim samo ukratko osvjetliti neke ocjene koje pokazuju da se na tu činjenicu gledalo na dva načina, zavisno od vremena.

Zagrebačka TV i naše novine danas govore o toj pojavi kao o blagdanu hrvatske dijaspore. Tako je upravo naslovljen članak u Školskim novinama od 6. ožujka 1990. u kojem se Josip Pilić osvrće na dokumentarnu emisiju »Most preko oceana« što ju je TV Zagreb prikazala 24. veljače 1990. U njoj je dobar dio posvećen upravo osnivanju Katedre za hrvatski jezik i kulturu s veoma povoljnim ocjenama toga događaja.

U Vjesniku od 8. ožujka 1990. Stjepo Martinović napisao je članak o grijesima naše diplomacije pa je, među ostalim, spomenuo i Katedru hrvatskoga jezika i kulture u Kanadi:

»O novom, drukčijem i objektivnijem vrednovanju iseljeničtva – a posebice o skidanju ideoloških žigova s naših u tuđini – ni riječi. Kao ni promjene

stajališta ili (nedajbože!) isprike kad se delegacija hrvatskih kulturnih radnika vratila s otvaranja Katedre za naš jezik u Kanadi i izvijestila da je nisu osnovali nikakvi 'ustaše'... U oficijelnoj retorici većine jugoslavenskih ambasadora i konzula, a da se o činovnicima regrutiranim mimo republičkog ključa i ne govori, opstaju okamenjene definicije iz hladnoratovskih vremena i ostaju diskvalifikacije sročene u funkciji isključenja 'iseljene Hrvatske' iz one u zemlji.«

Neistine o osnivačima Katedre bile su uperene prvenstveno protiv hrvatskoga jezika jer se on kao stvarnost od službene politike svagdje potirao. Na žalost, te objede nisu bile puke priče, nego su dolazile s najvišega partijskoga vrha pa je i sam dr. Stipe Šuvar rekao:

»Ali, mi imamo trenutne političke štete, a mogu i decenijama trajati, razarajuće po zemlju, što nam tamo gdje postoji utjecaj neprijateljske emigracije na stvari jezika i ne samo na njih, a i u određenim spregama s nekim nacionalističkim snagama u zemlji, 'proizvode' dva različita jezika i guraju to u međunarodnu kvalifikaciju jezika. [Preciznije: *klasifikaciju*, S. B.] To je, koliko sam pratio, došlo do izražaja na Melburnškom sveučilištu [zabunom umjesto *sydneyskom*, S. B.], u Švedskoj s pojavama dvaju rječnika, u Kanadi, a ponešto i u SAD. U Kanadi neprijateljska politička emigracija sada je skupila novac da otvori katedru hrvatskoga jezika i književnosti [opet pogreška: *katedru hrvatskoga jezika i kulture*, odnosno *Katedru...*, S. B.] na Torontskom sveučilištu. Stvar je u tome da mi u zemlji ničim ne smijemo izlaziti u susret tome što je na međunarodnom planu razbijačko djelovanje ostataka neprijateljske emigracije, da budemo načisto u svojoj politici.« (Borba, 23–24. V. 1987.)

Istina se ipak probila makar i s tri godine zakašnjenja.

Stjepan Babić